

همسایگی و مشارکت‌های اجتماعی پایدار در محله‌ها (نمونه‌های موردی محله قدیمی علی‌قلی‌آقا و کوی ولیعصر شهر اصفهان)

ابراهیم سلطانی تیرانی

مدرس گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران

Soltaniebrahim33@yahoo.com

چکیده

دلبستگی به محله، یک پیوند عاطفی و نوعی احساس تعلق است که افراد نسبت به محله مسکونی خود دارند. همسایگی نوعی احساس عضویت در یک گروه می‌باشد که این گروه یا اجتماع حداقل دارای دو عضو می‌باشد. در هر محله الگوهای فعالیت، جاری می‌باشند که در این میان فعالیت‌های هویت‌بخش به محله اهمیت ویژه‌ای دارند. مشارکت‌ها و تعاملات اجتماعی افراد در محله‌ها باعث هویت‌دهی به محله می‌گردد. بین دلبستگی، همسایگی و مشارکت‌های اجتماعی رابطه‌ای نهفته است که با کیفیت محله از جنبه‌های گوناگون در ارتباط می‌باشد و ایجاد یا عدم ایجاد فرصت‌های مناسب جهت رشد و توسعه بهینه محله‌ها را باعث می‌گردد. این تحقیق بر آن است تا رابطه میان میزان دلبستگی، همسایگی و مشارکت‌های اجتماعی ساکنین را در محله‌های قدیمی و با سابقه و همچنین محله‌های امروزی و جدیدالاحداث، از طریق سنجش متغیرهای تأثیرگذار، تبیین و با یکدیگر مقایسه نماید. تحقیق از نوع پیمایشی است که در آن با استفاده از شیوه نمونه‌گیری دو محله شاخص شهر اصفهان انتخاب شده که یکی از آنها قدیمی و دیگری نوساز و جدیدالاحداث می‌باشد. سپس با استفاده از ابزار پرسشنامه، افراد ساکن در محله‌های انتخابی مورد پیمایش قرار گرفته و محور اصلی پیمایش، سنجش میزان مشارکت آنها در امور مربوط به محله در حوزه‌هایی مثل شرکت در اجتماعات محلی، تمایل به سرمایه‌گذاری در محله، میزان شناخت همسایه‌ها و سایر ساکنین، تمایل به مشارکت در مدیریت محله، میزان کمک رسانی و انجام خدمات عام‌المنفعه و میزان تمایل به شرکت در فعالیت‌های گروهی ورزشی، فرهنگی، هنری و آموزشی بوده است. در نهایت میزان دلبستگی و هویت‌دهی افراد به محله اندازه‌گیری گردیده و با تحلیل نتایج، برخی از عوامل اصلی تأثیرگذار بر متغیرهای مذکور، شناسایی شده‌اند. در آخر با استناد به نتایج حاصله، پیشنهادهایی در راستای بهینه‌سازی برنامه‌ریزی و طراحی‌های شهری جدید، ارائه گردیده است.

واژه‌های کلیدی: محله، همسایگی، دلبستگی، مشارکت، مشارکت اجتماعی.